

Vroege mozaïek noemt Jezus ‘God’

Door dr. Jonathan Sarfati, <https://creation.com/en/articles/early-mosaic-calls-jesus-god>, 5-8-2026

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

Een opmerkelijk mozaïek werd gemaakt in een christelijk gebedshuis in Kfar Otnai (dorp Othnay), in het huidige Israël.[1] Helaas bouwde de Britse mandaatregering de Megiddo-gevangenis op de locatie. Echter, opgravingen, geholpen door enkele gevangenen, ontdekten het mozaïek in 2005. En pas nu zal het publiekelijk worden tentoongesteld, omdat de overvolle gevangenis wordt vervangen door een archeologisch park, terwijl de gevangenen worden overgebracht naar modernere gevangenissen.[2]

“

*"De godliefhebbende
Akeptous heeft de tafel aan
God Jezus Christus
aangeboden als
gedenkteken." —230 n.Chr.*

”

Wetenschappers analyseerden dit mozaïek kort na zijn ontdekking. De hoofdarcheoloog van de opgraving, Dr. Yotam Tepper van de Universiteit van Haifa, en Leah Di Signi van het Instituut voor Archeologie van de Hebreeuwse Universiteit van Jeruzalem, een epigraaf (expert in geschreven inscripties), schreven in 2006 een monografie.[3] Ze dateerden het mozaïek op 230 n.Chr.[4], en hun expertise daarvoor wordt zeer gerespecteerd, en ze blijven trouw aan hun datum, hoewel sommigen het betwisten. Edward Adams, hoogleraar Nieuwe Testamentische Studies aan King's College, Londen, publiceerde een analyse waarin hij de christelijke betekenis ervan uitlegde.[5] Larry Hurtado, emeritus hoogleraar Nieuwe Testamentische Taal, Literatuur en Theologie aan de

Universiteit van Edinburgh en specialist in het vroege christendom, schreef hierover op zijn blog.[6] Maar het is nu weer in het populaire nieuws omdat het tentoongesteld zal worden.[7]

“

Dit is verder bewijs tegen de onzin van de Da Vinci Code dat de kerk de godheid van Christus onder Constantijn heeft opgelegd, omdat dit mozaïek waarschijnlijk ongeveer een eeuw eerder is.

”

Belang

Als de datum klopt, is dit mozaïek uiterst belangrijk voor de vroege geschiedenis van het Christendom, omdat het een inscriptie bevat in het Grieks die betekent: “De godliefhebbende Akeptous heeft de tafel aan God Jezus Christus aangeboden als gedenkteken”. Akeptous lijkt een vrouw te zijn geweest die betaalde voor een avondmaalstafel voor het huis — dat wil zeggen, zij was een weldoener, zoals Paulus Phoebe beschrijft in Romeinen 16:1–2.

Let op dat aan het einde van de een-na-laatste regel woorden staan met een lijn eroverheen. Dit is een oude ruimtebesparende conventie genaamd *nomina sacra* (enkelvoud *nomen sacrum*), ‘heilige namen’.[8] Dat wil zeggen, namen voor God werden afgekort tot de eerste en laatste letter, en er werd een lijn over getrokken om de afkorting aan te geven. Deze worden gevonden in veel vroege papyri van het Nieuwe Testament en in een aantal iconen. In dit mozaïek zijn de *nomina sacra* duidelijk. Ze zijn ΘΩ, ΙΥ en ΧΩ. Ze zijn respectievelijk de eerste en laatste letters van ΘΕΩ/Θεῷ (*Theō*, datief van *Theos*, God), ἸΗΣΟΥ/Ἰησοῦ (*Iēsou*, datief van *Iēsous* Jezus; dit is een geval waarin de datief en genitief zijn samengevoegd), en ΧΡΙΣΤΩ/Χριστῷ (*Christō*, datief van *Christos*, Christus).

Dit is verder bewijs tegen *de onzin van de Da Vinci Code*. [9] dat de kerk de godheid van Christus onder Constantijn heeft opgelegd, omdat dit mozaïek waarschijnlijk ongeveer een eeuw ouder is. Dus de bijbelse leer [10] was zelfs in huiskerken al goed gevestigd. Ook is dit huis gebouwd in Romeinse stijl, nabij een Romeins kamp, wat aantoont dat in Noord-Israël de Romeinen christenen toelereerden. Sommige christenen zaten zelfs in het leger, waaronder officieren. Inderdaad, het mozaïek lijkt geschonken te zijn door een Romeinse centurio, Gaianus, ook bekend als “Porophrius, onze broer”, zoals Cornelius van twee eeuwen eerder (Handelingen 10:1).

Natuurlijk is dit lang niet het enige bewijs wat Dan Browns “belachelijke” beweringen weerlegt, zoals professor Adams opmerkt:

“De term ‘God’ (*theos*) wordt meerdere keren op Jezus toegepast in het Nieuwe Testament (Johannes 1:1; 20:28; mogelijk Titus 2:13), en zijn goddelijke status wordt op verschillende andere manieren uitgedrukt door schrijvers van het Nieuwe Testament en vroege christenen. Begin tweede eeuw paste Ignatius vrijelijk de term *theos* toe op Jezus, waarbij hij de formule ‘onze God Jezus Christus’ gebruikt (Brief van Ignatius aan de Romeinen 3:3¹; Brief van Ignatius aan

¹ Brief van Ignatius aan de Romeinen, <https://www.newadvent.org/fathers/0107.htm> : “our God, Jesus Christ”. Ignatius van Antiochië leefde van 35/50 tot 110/117 n.Chr.

Polycarpus 8:3²; Brief van Ignatius aan de Efeziërs 18:2³) en ‘Jezus Christus de God’ (Smyrn. 1.1).⁵³ Rond dezelfde tijd spreekt de Romeinse schrijver Plinius (*Brieven* 10:96–97) over christenen die tot Christus zongen ‘als tot een god’. De goddelijkheid van Jezus werd in de mainstream kerk (en zelfs onder zogenaamde ‘gnostische’ groepen) in de tweede en derde eeuw na Christus als vanzelfsprekend beschouwd, met debatten over hoe hij goddelijk was en hoe zijn godheid met zijn menselijkheid te verzoenen”.

Maar hij zegt nog steeds dat dit mozaïek belangrijke verdere ondersteuning biedt:

“Toch zou de Akeptous-inscriptie, zoals gedateerd door Tepper, een belangrijk epigrafisch⁴ bewijs zijn van het geloof in de goddelijkheid van Jezus in de eerste helft van de derde eeuw na Christus”.

Referenties en notities

1. Ancient mosaic describing Jesus Christ as ‘God’ to be unveiled in Israel, christianitytoday.com, 2 Mar 2018.
2. Schuster, R., A Jew, an early Christian, and a Roman meet in archaeological park to be built on evacuated prison, haaretz.com, 1 Mar 2018.
3. Tepper, Y. and Di Segni, L. A Christian prayer hall of the 3rd century CE At Kfar ‘Othnai (Legio). excavations at the Megiddo Prison 2005, Israel Antiquities Authority, 2006.
4. BCE and CE = BC and AD, where CE = Common or Current Era. In most cases, these are used for ‘politically correct’ reasons, not wanting to admit that these years are based on the birth of Christ. However, they can be defensible, since Christ was probably born around 5–6 “Before Christ”.
5. Adams, E., The ancient church at Megiddo: The discovery and an assessment of its significance, *Expository Times* 120(2):62–69, 2008 | doi:10.1177/0014524608097822.
6. Hurtado, L., *Nomina Sacra* in Early Graffiti (and a Mosaic), larryhurtado.wordpress.com, 18 Aug 2011.
7. Hurtado, L., The Megiddo mosaics ... again?, larryhurtado.wordpress.com, 4 Mar 2018.
8. Wicker, J.R., Pre-Constantinian *Nomina Sacra* in a Mosaic and Church Graffiti, *Southwestern J. Theology* 52(1):52–72, 2009.
9. Grigg, R., *The Da Vinci Code*: Fiction masquerading as fact, *Creation* 28(3):12–17, 2006; <https://creation.com/vinci-fiction>
10. Sarfati, J., The Incarnation: Why did God become Man? *Creation* 35(1):34–37, 2013; creation.com/incarnation? <https://creation.com/incarnation>

Zie ook:

- o Rubriek over de Drie-eenheid: <https://www.verhoevenmarc.be/drieeenheid.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

² Brief van Ignatius aan Polycarpus, <https://www.newadvent.org/fathers/0110.htm> : “our God, Jesus Christ”.

³ Brief van Ignatius aan de Efeziërs, <https://www.newadvent.org/fathers/0104.htm> : “our God, Jesus Christ”.

⁴ Epigrafie: de wetenschappelijke bestudering van inscripties die (op duurzame wijze) zijn aangebracht op steen of andere harde materialen, of zijn gegraveerd in metaal. (Wiki).